

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
ATELIÉR SOCHAŘSTVÍ 1

FACULTY OF FINE ARTS
ATELIER OF SCULPTURE 1

VRATKÁ SPOLEČNOST UNSTABLE SOCIETY

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

BcA. JANA SCHLOSSEROVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

prof. akad. soch. MICHAL GABRIEL

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

MgA. HELENA LUKÁŠOVÁ, ArtD.

BRNO 2014

VRATKÁ SPOLEČNOST, detail, socha - instalace, (Acrytal, polyesterová pryskyřice, fotografická emulze), 5 soch, každá 200 – 210 x 85 x 85 cm, rozměry variabilní, 2014.

VRATKÁ SPOLEČNOST, detail, socha - instalace, (Acrytal, polyesterová pryskyřice, fotografická emulze), 5 soch, každá 200 – 210 x 85 x 85 cm, rozměry variabilní, 2014.

VRATKÁ SPOLEČNOST, detail, socha - instalace, (Acrytal, polyesterová pryskyřice, fotografická emulze), 5 soch, každá 200 – 210 x 85 x 85 cm, rozměry variabilní, 2014.

VRATKÁ SPOLEČNOST, proces práce, socha - instalace, (Acrystal, polyesterová pryskyřice, fotografická emulze), 5 soch, každá 200 – 210 x 85 x 85 cm, rozměry variabilní, 2014.

ro

VRATKÁ SPOLEČNOST, proces práce, socha - instalace, (Acrytal, polyesterová pryskyřice, fotografická emulze), 5 soch, každá 200 – 210 x 85 x 85 cm, rozměry variabilní, 2014.

VRATKÁ SPOLEČNOST, detail, socha - instalace, (Acrytal, polyesterová pryskyřice, fotografická emulze), 5 soch, každá 200 – 210 x 85 x 85 cm, rozměry variabilní, 2014.

Písemná obhajoba

Námětem a inspirací je pro mě už od začátku studia člověk, lidská bytost. Zatímco v prvních ročnících se moje pozornost zaměřovala především na realistické zpodobnění těla, v posledních letech se pak obrací především k lidské mysli, duši, a aktuálně nejvíc k pozici jedince v dnešní společnosti. Stejně jako v předchozích pracích, tak i v té diplomové, se zabývám spojením prostorových forem vycházejících z proporcí lidské figury a fotografie portrétu. Detaily obličeje soch, a vlastně i obličej sám se nachází pouze na přenesené černobílé fotografii, jež zde slouží jako prostředek antropomorfizace. Klasická analogová fotografie navíc jako jedno z mála médií je snoubena tím s faktem, že portrétovaný/á musí nebo musel existovat. Všem předchozím, i těmto sochám jsem tak pomocí vyvolání fotografie přímo na jejich povrch vložila podobu/tvář. Staly se tak konkrétními, ale přesto anonymními bytostmi. Důležitým prvkem se stala i deformace lidské podoby, která je způsobena prolnutím plošného obrazu fotografie a prostorového tvaru. Jistá přízračnost v takto deformované tváři se pak stala impulzem pro přidání pohybu, jež by onu přízračnost ještě znásobil a podtrhoval. Princip pohybu dětských hraček vycházel ze samotného tvaru soch, které svým jednoduchým stylizovaným tvarem mohou hračky připomínat. Zvolila jsem jej ale i z toho důvodu, že samotný princip pohybu vyvolává pozitivní reakce díky asociaci z dětství. Ta je stavěna do kontrastu s protichůdnými negativními pocity vyvolávanými např. díky deformaci tváře, blednutí/odumírání podoby nebo výrazem soch vůbec.

V případě Vratké společnosti se jedná o instalaci tvořenou pěti sochami/jedinci/bytostmi v nadživotní velikosti, z jejichž těl se staly jen tvary a plochy ponechávající místo pouze pro zbytky lidské podoby. Ta zůstala zachována jenom v černobílých fotografiích, v portrétech, které jsou jejich součástí. Nic zdánlivě nedělají, jakoby byli zastaveni v čase. Přesto nespočívají pevně na zemi. Hýbou se. K jejich pohybu je ale nutný počáteční impuls. Ten je svěřen do rukou divákovi, který se stává hybatelem, strůjcem pohybu, zástupcem společnosti, jež je právě původcem vratkosti. Nestabilita soch je totiž právě vyjádřením vratké pozice jedince v dnešní společnosti. Onu společnost sochy samy vytvářejí díky svému počtu, pospolitosti a kontaktu.

Instalace díky svému měřítku a rozměru jednotlivých soch převyšuje diváka a podporuje tak neklidné vyznění celé instalace.

Z hlediska technologického postupu jsou sochy tvořeny lehkými laminátovými jádry, jež jsou potažena vrstvou materiálu Acrystal, který díky svým vlastnostem vytváří příznivý a vhodný podklad pro fotografickou emulzi, pomocí níž je přenášena fotografie z negativu na sochu. Plynulost pohybu a pohyb sám je pak docílen zatěžkáním spodní podstavy a naopak odlehčením vrchní části sochy.

Především v detailu tváře a přeneseného portréту se mé sochy vizuálně podobají pracím Tonyho Ourslera. Na rozdíl od Ourslera je u mě ale obraz pevně fixován na sochu, je její stálou neoddělitelnou součástí. Mé sochy s divákem nekomunikují slovně, nýbrž pohybem. Ten je ale závislý přímo na divákovi. Ten není jako u Ourslera voyeur, ale aktivní účastník.

Přestože je hlavním tématem mé diplomové práce pozice jedince ve společnosti, nejedná se o sociálně angažované umění. Důraz u mě zůstává na člověku a na jeho subjektivním vnímání obecně platné a vytvořené pozice, do které je uvržen. Nejedná se o kritiku společnosti jako takovou, ale o zhmotnění a vizualizaci pocitu, jež zažívá každý z nás nebo aspoň ten, co si jej připustí. V tomto ohledu pro mě bylo velkým přínosem, a vlastně i inspirací, dílo sociologa Zygmunta Baumana.

V budoucnu bych chtěla navázat na dosavadní tvorbu a věnovat se dalším různým principům nestability, a přenosu plošného obrazu za pomoci jiných technologických postupů nebo médií.

Výchozím bodem mých prací je realita. Zajímají mě však věci, co ji přesahují, transformují nebo posouvají. Ty je z toho důvodu někdy těžké pojmenovat. Nechci přesně definovat, čím nebo kým moje sochy jsou, protože si myslím, že by pak ztratily na síle i významu. Přesně jak tvrdí Roland Barthes: „*Co mohu pojmenovat, to mne ve skutečnosti nemůže zasáhnout.*“

(Roland BARTHES: Světla komora : poznámka k fotografii, Praha: Fra 2005.).